

OUCH!

Mėnesinis informacinio saugumo naujienlaiškis Tau

Pavasarinis susitvarkymas

Apžvalga

Dauguma mūsų labai laukia pavasario! Keičiantis kraštovaizdžiui ir pradėjus žydėti gėlėms, daugelis mūsų pajunta norą artėjančio pavasario proga susitvarkyti. Norą susitvarkyti ir apsivalyti namus paprastą įžvelgti, tačiau poreikis kartu susitvarkyti skaitmeninę erdvę gali būti ne toks akivaizdus. Štai keli patarimai, kurie padės susitvarkyti savo skaitmeninį gyvenimą ir išsiugdyti naujų skaitmeninių įgūdžių:

ATSARGINĖS KOPIJOS: Šį veiksmažodį paskelbėme pirmuoju, kadangi ilgainiui tai vienas iš svarbiausių veiksmažodžių, kuriuos norėsite atlikti prieš pakeisdami įrenginius kitais. Nesvarbu, kokie saugūs ar užtikrinti jaustumėtės, tikėtina, kad, kažkuriuo metu, norėdami atkurti svarbią informaciją, turėsite pasinaudoti atsarginėmis kopijomis. Jų gali prireikti sugedus kietajam diskui, pametus įrenginį arba jį užgrobus išpirkos reikalaujančiai kenkėjiškai programai. Automatinio atsarginių kopijų darymo nustatymas ir laiko planavimas užtikrins, jog, prireikus, galėsite atkurti svarbiausią savo informaciją.

IŠTRYNIMAS: Ištrinkite bet kokias nenaudojamas programas ar programėles iš savo kompiuterio ar mobiliųjų įrenginių. Kai kurios programėlės užima daug vietos, jose gali būti naujų pažeidžiamų vietų ir jos netgi gali lėtinti įrenginio veikimą. Kuo mažiau programėlių turėsite, tuo saugesnė bus jūsų sistema ir informacija. Dauguma įrenginių rodo, kiek laiko praėjo nuo paskutinio programėlės naudojimo – jei praėjo daugiau nei keli mėnesiai, didelė tikimybė, kad programėlės jums jau nebereikia!

ATNAUJINIMAS: Atnaujinkite visus turimus įrenginius ir programėles bei, kai tik įmanoma, įjunkite automatinį jų atnaujinimą. Tokiu būdu jūsų įrenginiai ir programėlės turės naujausią versiją, dėl kurios jos ne tik veiks greičiau, bet ir bus žymiai sudėtingiau į jas įsilaužti pašaliniams asmenims.

SLAPTAŽODŽIAI: Peržiūrėkite savo slaptažodžius. Jei daugumoje paskyrų naudojate tuos pačius slaptažodžius, kiekvienoje paskyroje sukurkite po atskirą, unikalų slaptažodį. Sunku prisiminti visus susikurtus slaptažodžius? Apsvarstykite galimybę naudoti slaptažodžių tvarkytuvę. Galiausiai, kai tik įmanoma, įjunkite asmens tapatybės patvirtinimą dviem etapais, ypač el. pašto ir finansinių sąskaitų paskyroje.

FINANSINĖS SĄSKAITOS: Įsitinkite, kad jūsų banko, kredito kortelių ir pensijos paskyros būtų nustatytos taip, kad gautumėte pranešimą vos tik bus atlikta bet kokia operacija, ypač kalbant apie brangesnius pirkinius arba pinigų pervedimus. Kuo anksčiau pastebėsite apgaulingą veiklą, tuo greičiau galėsite ją sustabdyti. Priklausomai nuo šalies, kurioje gyvenate, vienas iš veiksmingiausių būdų apsaugoti savo asmens tapatybę yra išaldyti kreditą.

NARŠYKLĖ: Peržiūrėkite visus naršyklėje įdiegtus plėtinius ir papildinius. Taip pat peržiūrėkite leidimų nustatymus. Ar papildiniams tikrai reikia nustatyti jūsų buvimo vietą ir žinoti jūsų slaptažodžius arba kontaktinių asmenų sąrašą? Jei tam tikrų papildinių daugiau nebenaudojate arba nesate tikri dėl jų privatumo, ištrinkite juos.

SOCIALINIAI TINKLALAPIAI: Patikrinkite internete esančius savo duomenis ir imkitės veiksmų. Peržiūrėkite savo privatumo nustatymus ir ištrinkite bet kokias nuotraukas ir vaizdo įrašus, prie kurių daugiau nebesijungiate arba kurie daugiau nebėra reikalingi. Taip pat galite pasinaudoti paieškos sistema ir patikrinti, kokia informacija apie jus yra prieinama internete. Prisiminkite, jog galite riboti, kokia informacijos apimtimi norite dalintis ir su kuo.

RAŠOMASIS STALAS: Ištuštinkite rašomojo stalo stalčius, ištrinkite bet kokius senus kietuosius diskus ir atmintukus, o galbūt net sunaikinkite bet kokius lipnius lapukus, kuriuose yra pateikta pernelyg daug informacijos. Apsvarstykite galimybę įsigyti dokumentų smulkintuvą, jei dar tokio neturite.

EMAIL: Susitvarkykite el. pašto dėžutę, ištrindami tai, ko jums nebereikia ir tvarkingiau susidėliodami tai, ko reikia. Ypatingą dėmesį skirkite bet kokiems konfidencialiems dokumentams, kuriuose, pavyzdžiui, yra nurodyta jūsų gimimo data, socialinio draudimo numeris ir nelaikykite jų pašto dėžutėje!

Nors visa tai gali atrodyti kaip neįveikiama užduotis, užtikriname, jog jūsų įrenginiai ir informacija nuo šiol bus žymiai saugesni. Jei tai yra per didelis darbas vienam kartui, pabandykite susitvarkyti tik kelis dalykus arba po vieną dalyką per savaitę. Kiekvienas mažas žingsnis ilgai jums patikimiau apsaugos.

Kviestinis redaktorius

Katie Nickels (@LiketheCoins) yra įmonės „Red Canary“ vyriausioji žvalgybos analitikė ir SANS instituto kurso FOR578 „Kibernetinių grėsmių žvalgyba“ dėstytoja. Daugiau kaip dešimtmetį ji dirbo tinklo apsaugos, reagavimo į incidentus ir kibernetinių grėsmių žvalgybos srityse.

Šaltiniai

Ar pasidarėte atsargines kopijas:

<http://www.sans.org/u/ZVr>

Paprastas slaptažodžių kūrimas:

<http://www.sans.org/u/ZVw>

Paieškokite informacijos apie save:

<http://www.sans.org/u/ZVB>

Mobiliojo prietaiso keitimas nauju:

<http://www.sans.org/u/ZVG>

OUCH! Yra leidžiamas SANS Security Awareness instituto ir platinamas pagal Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licencija. Jums leidžiama naudoti ir platinti šį naujienlaiškį su sąlyga, kad niekas nebus keičiama. Norėdami gauti daugiau informacijos susisiekite su mumis www.sans.org/security-awareness/ouch-newsletter. Redaktoriai: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Cheryl Conley | Lietuvišką vertimą finansavo „Perlo“ įmonių grupė.